ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 7.1.2010
COM(2009)709 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, και με το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 111/2005 του Συμβουλίου, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την παρακολούθηση του εμπορίου προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, και με το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 111/2005 του Συμβουλίου, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την παρακολούθηση του εμπορίου προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών είναι χημικά που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή παράνομων ναρκωτικών ουσιών. Στην πραγματικότητα, δεν είναι δυνατόν να παραχθούν ναρκωτικές ουσίες χωρίς τη χρήση προδρόμων. Εντούτοις, στις περισσότερες περιπτώσεις τα χημικά που χρησιμοποιούνται ως πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών έχουν πρωτίστως πολλαπλές νόμιμες και σημαντικές χρήσεις (π.χ. στη σύνθεση πλαστικών, φαρμακευτικών και καλλυντικών προϊόντων, αρωμάτων, απορρυπαντικών και αρωματικών προϊόντων).

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών (εφεξής, η Σύμβαση του ΟΗΕ του 1988), στο άρθρο 12 αναφέρει συγκεκριμένα μέτρα για τη μη εκτροπή προδρόμων χημικών ουσιών των ναρκωτικών για χρήση στην παράνομη παρασκευή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕ έχει θέσει σε ισχύ από τις αρχές της δεκαετίας 1990 νομοθεσία, προκειμένου να εγγυηθεί την αποτροπή της εκτροπής των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών, ελέγχοντας και παρακολουθώντας τη νόμιμη εμπορία τους. Παραδοσιακά, η ΕΕ αποτελεί σημαντικό εξαγωγέα προδρόμων ουσιών και εισαγωγέα παράνομων ναρκωτικών. Πρόσφατα, μάλιστα, αναδείχθηκε σε έναν από τους κυριότερους εξαγωγείς παράνομα παραγόμενων συνθετικών ναρκωτικών και εισαγωγείς των προδρόμων ουσιών που είναι απαραίτητες για την παρασκευή τους.

Κατά συνέπεια, η πιο πρόσφατη κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εμπορίας των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών**,** δηλαδή ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 273/2004[1] και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 111/2005[2] σχεδιάστηκαν για να ενισχυθούν οι έλεγχοι των εισαγωγών, καθώς και για να επεκταθούν οι προϋπάρχουσες απαιτήσεις παρακολούθησης.

Στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004 και στο άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 111/2005 προβλέπεται ότι τρία χρόνια μετά την έναρξη της ισχύος τους πρέπει να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της εφαρμογής και της λειτουργίας τους και να υποβληθούν εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Με στόχο την αποδοτικότητα, η παρούσα έκθεση παρουσιάζει το συμπέρασμα της αξιολόγησης και των δυο κανονισμών.

---

[1] ΕΕ L47 της 18.02.2004, σ.1

[2] ΕΕ L22 της 26.01.2005, σ.1

2. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΡΟΔΡΟΜΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Το κοινοτικό σύστημα ελέγχου επιχειρήσεων ή/και συναλλαγών βασίζεται στη στενή συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών και των ενδιαφερόμενων οικονομικών επιχειρήσεων (κυρίως των εμπόρων και των κατασκευαστών χημικών ουσιών). Ειδικά, η επισήμανση ύποπτων συναλλαγών από τις επιχειρήσεις είναι βασική για την πρόληψη της εκτροπής των προδρόμων ουσιών, επιτρέποντας ταυτόχρονα τη συγκέντρωση των δυνάμεων πρόληψης και καταστολής για τον εντοπισμό των εμπόρων.

Η αυστηρότητα των ελέγχων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις ή/και στις συναλλαγές εξαρτάται από την ευαισθησία των ρυθμιζόμενων προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών (των αποκαλούμενων διαβαθμισμένων ουσιών), οι οποίες διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες, καθεμία από τις οποίες διέπεται από διαφορετικές απαιτήσεις, επιτρέποντας έτσι την επίτευξη μιας κατάλληλης ισορροπίας ανάμεσα σε όλα τα πιθανά μέσα, προκειμένου να μην καταστεί δυνατό να φτάσουν οι πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών στα παράνομα εργαστήρια ναρκωτικών και να αποφευχθεί η άσκοπη επιβάρυνση των νόμιμων αναγκών όλων των επιχειρήσεων.

Βάσει αυτής της συνεργασίας, βρίσκεται σε λειτουργία ένα εθελοντικό σύστημα παρακολούθησης και για άλλες ουσίες - τις αποκαλούμενες μη διαβαθμισμένες ουσίες - οι οποίες συχνά διαπιστώνεται ότι διοχετεύονται για την παρασκευή παράνομων ναρκωτικών. Παρέχει ευελιξία για την αντιμετώπιση των γοργά εξελισσόμενων μοτίβων διακίνησης, αποφεύγοντας την επιβολή αυξημένων διοικητικών επιβαρύνσεων στις νόμιμες επιχειρήσεις.

Το σημερινό ρυθμιστικό πλαίσιο της Κοινότητας για τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών αποτελείται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 273/2004, ο οποίος ορίζει εναρμονισμένους κανόνες για τον ενδοκοινοτικό έλεγχο και την παρακολούθηση, και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 111/2005, ο οποίος ορίζει τους κανόνες που διέπουν την παρακολούθηση της εμπορίας προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών ανάμεσα στην Κοινότητα και σε τρίτες χώρες.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

3.1. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1277/2005[3]

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1277/2005 ορίζει αναλυτικούς κανόνες για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 111/2005. Έχοντας ως στόχο τη διασφάλιση μιας πιο ομοιόμορφης εφαρμογής του κοινοτικού νομικού πλαισίου από τις αρμόδιες αρχές και τις οικονομικές επιχειρήσεις, ορίζει διατάξεις σχετικά με την χορήγηση αδειών στις επιχειρήσεις, την παροχή πληροφοριών από τις επιχειρήσεις προς τις αρμόδιες αρχές, το σύστημα γνωστοποίησης πριν από τις εξαγωγές, τις άδειες εισαγωγών και εξαγωγών και τον έλεγχο διελεύσεων και μεταφορτώσεων.

3.2. Οδηγίες

Για να συμπληρώσει τα νομικά όργανα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε και συμφώνησε με τα κράτη μέλη και τις επιχειρήσεις για τη σύνταξη ολοκληρωμένων εγγράφων με οδηγίες και

[3] ΕΕ L202 της 3.08.2005, σ.7

για δραστηριότητες με στόχο την υποστήριξη των εθνικών αρχών και των επιχειρήσεων του κλάδου κατά την τέλεση των καθηκόντων τους.

- Ερωτήσεις & Απαντήσεις

Καταρτίστηκε ένα έγγραφο οδηγιών για να παράσχει στις αρμόδιες αρχές και τις οικονομικές επιχειρήσεις των κρατών μελών αμοιβαία αποδεκτές απαντήσεις σε θέματα ερμηνείας τα οποία έχουν προκύψει από το 2005, με στόχο την ομαλή και εναρμονισμένη εφαρμογή κάποιων διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας. Ενημερώνεται τακτικά και είναι διαθέσιμο στο κοινό[4].

- Οδηγίες της ΕΕ σχετικά με τον έλεγχο των επιχειρήσεων όσον αφορά τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών

Προκειμένου να διευκολυνθεί η σύμπραξη και η συνεργασία των αρμόδιων αρχών και των επιχειρήσεων, το 2006 προέκυψαν κατόπιν συμφωνίας οι «Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τον έλεγχο των επιχειρήσεων όσον αφορά τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών». Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν ένα σύνολο πρακτικών συστάσεων (π.χ. ενδείξεις κινδύνου για τον εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών) και λίστες διαβαθμισμένων και μη διαβαθμισμένων ουσιών (δηλ. τη «Λίστα εθελοντικής παρακολούθησης της ΕΕ») με στόχο την ενίσχυση των οικονομικών επιχειρήσεων, ώστε να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, σε στενή συνεργασία με τις αρχές. Δεδομένου ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές περιέχουν ευαίσθητες πληροφορίες, διαδίδονται απευθείας από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μόνο σε αξιόπιστες επιχειρήσεις.

- Σεμινάρια

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής και τα κράτη μέλη έχουν διοργανώσει σειρά σεμιναρίων σε στενή συνεργασία με τις οικονομικές επιχειρήσεις, με στόχο την αύξηση της γνώσης σχετικά με τη νέα κοινοτική νομοθεσία για τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών και την περαιτέρω προώθηση της σημασίας της συνέργειας.

- Συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης ειδικών

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής και τα κράτη μέλη πραγματοποίησαν ειδικές συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης σε επίπεδο ειδικών, με στόχο την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων όσον αφορά τη εκτροπή και την εμπορία προδρόμων ηρωίνης (οξεικού ανυδρίτη) και προδρόμων ουσιών συνθετικών ναρκωτικών για την παρασκευή αμφεταμινών ή έκστασι (BMK, PMK).

3.3. Αμοιβαία διοικητική υποστήριξη

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 515/97 του Συμβουλίου παρέχει τη νομική βάση για την ανταλλαγή πληροφοριών, συμπεριλαμβάνοντας κανόνες τήρησης απορρήτου μεταξύ των κρατών μελών ή μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής.

Μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις ύποπτες συναλλαγές, της αποτροπής της εκτροπής και των κατασχέσεων των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών ανάμεσα σε όλα τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, εξασφαλίζεται συντονισμένη προσέγγιση σε όλη την ΕΕ, οι

[4] http://ec.europa.eu/enterprise/chemicals/legislation/precursors/index_en.htm

έρευνες των κρατών μελών ενισχύονται και οι έμποροι δεν καταφέρνουν να «αλωνίζουν» αναζητώντας πιθανές αδυναμίες στην ενδοκοινοτική αγορά. Επιπλέον, υποστήριξη για τις έρευνες σχετικά με διαπιστωμένες ή υποπτευόμενες ανωμαλίες όσον αφορά τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών ενδέχεται να ζητηθεί από/να παρασχεθεί προς τρίτες χώρες, με τις οποίες η ΕΕ έχει συνάψει διμερείς συμφωνίες για τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών.

3.4. Σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά[5]

Τα μέτρα για την αντιμετώπιση της εκτροπής και της παράνομης διακίνησης των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικό μέρος του νέου σχεδίου δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2009-2012[6], το οποίο θεσπίστηκε στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2005-2012. Η δράση 42 του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2009 - 2012 απαιτεί την αξιολόγηση της νομοθεσίας της ΕΕ για τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών, καθώς και της εφαρμογής της.

3.5. Δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος Τελωνεία 2013

Το πρόγραμμα Τελωνεία 2013 είναι ένα πρόγραμμα συνεργασίας της ΕΕ, το οποίο παρέχει στις εθνικές διοικήσεις τη δυνατότητα να δημιουργούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και εξειδικευμένες γνώσεις. Επιτρέπει την ανάπτυξη και τη λειτουργία σημαντικών διευρωπαϊκών συστημάτων ΙΤ σε συνεργασία και τη δημιουργία ανθρώπινων δικτύων, συγκεντρώνοντας κρατικούς αξιωματούχους από όλη την Ευρώπη.[7] Πολλές δραστηριότητες διεξήχθησαν με στόχο την ενίσχυση της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών.

Τον Ιούνιο του 2009 αναπτύχθηκε ένας **ηλεκτρονικός κύκλος κατάρτισης σχετικά με τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών για τις οικονομικές επιχειρήσεις,** βάσει των «Κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τον έλεγχο των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών για τις επιχειρήσεις».

Προετοιμάζεται ένας **ηλεκτρονικός κύκλος κατάρτισης για τα τελωνεία** σε στενή συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών από τις τελωνειακές, τις αστυνομικές και άλλες αρμόδιες αρχές, σχετικά με τη νομοθεσία περί προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών.

Δημιουργήθηκε μια **ομάδα σχεδίου εμπειρογνωμόνων για τη διενέργεια ελέγχων λειτουργίας των τελωνείων**, προκειμένου να ενισχυθεί η λειτουργική αποδοτικότητα κατά τον εντοπισμό ύποπτων αποστολών προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών, οι οποίες εισέρχονται ή/και εξέρχονται από την τελωνειακή επικράτεια της Κοινότητας. Πολλά λειτουργικά εργαστήρια οργανώθηκαν για να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές.

Διοργανώθηκε μια **άσκηση αναζήτησης νέων ιδεών** με τους επιχειρησιακούς αξιωματούχους των τελωνείων, με σκοπό τον καθορισμό κριτηρίων ανάλυσης των κινδύνων για τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών που εισέρχονται ή εξέρχονται της Κοινότητας.

---

5 COM (2008) 567/4
6 ΕΕ C 326, 20.12.2008, σ.σ. 7–25
7 ΕΕ L 154/25-31

3.6. Διμερείς συμφωνίες

Η Κοινότητα έχει συνάψει δέκα διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες, προκειμένου να ενισχύσει τον έλεγχο, συμπεριλαμβάνοντας χώρες που παίζουν σημαντικό ρόλο, αντιμετωπίζοντας συγκεκριμένα θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος στον τομέα του ελέγχου των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών. Τις συμφωνίες αυτές σύνηψε με τη Βολιβία, την Κολομβία, τον Ισημερινό, το Περού και τη Βενεζουέλα[8], τη Χιλή[9], το Μεξικό[10], τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής[11], την Τουρκία[12] και την Κίνα[13]. Επιπλέον, το Μάρτιο του 2009, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις με τη Ρωσική Ομοσπονδία, με στόχο τη σύναψη διμερούς συμφωνίας.

Στόχος των συμφωνιών αυτών είναι η ενίσχυση της ρυθμιστικής συνεργασίας με τρίτες χώρες βάσει των οργάνων που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 111/2005, ενεργοποιώντας το μηχανισμό αμοιβαίας υποστήριξης και δημιουργώντας «Κοινές ομάδες παρακολούθησης» των αντισυμβαλλόμενων.

3.7. Δράσεις στο επίπεδο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συνεργάστηκαν στενά για την επανεξέταση της επίτευξης των στόχων που ορίζει η Ειδική Σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών του 1998 (UNGASS) και συμμετέχουν τακτικά και ενεργά στην ετήσια σύνοδο της Επιτροπής για τα Ναρκωτικά (CND), του κεντρικού σώματος διαμόρφωσης πολιτικής για τα ναρκωτικά των Ηνωμένων Εθνών.

Στην 50ή σύνοδο της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά (CND), εγκρίθηκε μια πρόταση της Κοινότητας ως ψήφισμα 50/10 για την «*Πρόληψη της εκτροπής των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών και άλλων ουσιών που χρησιμοποιούνται για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών*»[14]. Το εν λόγω ψήφισμα προάγει τις βασικές αρχές του ελέγχου των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών στην Κοινότητα.

Επιπλέον, οι υπηρεσίες της Επιτροπής και τα κράτη μέλη συμμετέχουν ενεργά και υποστηρίζουν επιμέρους επιχειρησιακές πρωτοβουλίες του ΟΗΕ με στόχο την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων όσον αφορά τη εκτροπή και την εμπορία των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών. Ειδικότερα, η ΕΕ συμμετέχει στο σχέδιο«PRISM» για την αντιμετώπιση της εκτροπής των προδρόμων των συνθετικών ναρκωτικών και στο σχέδιο «COHESION», για την αναστολή της εκτροπής και της εμπορίας των προδρόμων ηρωίνης και κοκαΐνης, καθώς και στις σχετικές επιμέρους επιχειρήσεις τους.

---

8 ΕΕ L 324 της 30.12.1995, σ. 1
9 ΕΕ L 336 της 11.12.1998, σ. 46
10 ΕΕ L 77 της 19.03.1997, σ. 22
11 ΕΕ L 164,της 21.06.1997, σ. 22
12 ΕΕ L 64 της 07.03.2003, σ. 28
13 ΕΕ L 56 της 28.2.2009, σ. 6.
14 Ψήφισμα 50/10, σ. 42 της έκθεσης για την 50ή σύνοδο για τα ναρκωτικά (E/CN.7/2007/16/Διορθ.1) http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/session/50.html

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

4.1. Δράσεις που ανέλαβε η Επιτροπή για την αξιολόγηση της εφαρμογής και της λειτουργίας της κοινοτικής νομοθεσίας

Το 2007Επιτροπή ζήτησε από τα κράτη μέλη να την ενημερώσουν σχετικά με τα μέτρα σε εθνικό επίπεδο που είχαν λάβει, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία (δηλ. τα μέτρα που τους επέτρεπαν να ασκήσουν τα καθήκοντα ελέγχου και παρακολούθησης, καθώς και τους κανόνες για τις ποινές που επιβάλλονταν για παραβάσεις των διατάξεων των κοινοτικών κανονισμών). Τα περισσότερα είχαν εγκρίνει κατάλληλα μέτρα, με την εξαίρεση οχτώ κρατών μελών, εναντίον των οποίων η Επιτροπή εκκίνησε διαδικασίες επί παραβάσει. Κατά το 2008, τα περισσότερα από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ενέκριναν ή πραγματοποίησαν ενέργειες προς την έγκριση των απαραίτητων μέτρων και ως εκ τούτου όλα τα απαραίτητα εθνικά μέτρα πρέπει να εγκριθούν πριν από το τέλος του 2009.

Προκειμένου να αξιολογηθεί η λειτουργία της κοινοτικής νομοθεσίας, συστήθηκε μια ομάδα εργασίας αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, για να υποστηρίξει τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Επιπλέον, η Επιτροπή εξουσιοδότησε έναν εξωτερικό ανάδοχο για να συγκεντρώσει πληροφορίες από όλες τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις (αρμόδιες αρχές και επιχειρήσεις του κλάδου) μέσω ερωτηματολογίων, συμπεριλαμβανομένων ποσοτικών δεδομένων όταν υπάρχουν, καθώς και να αναλύσει την επίπτωση των καθυστερήσεων λόγω των νομοθετικών απαιτήσεων που επιβάλλονται στην εμπορία προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών και να συγκεντρώσει προτάσεις για τη βελτίωση του ισχύοντος συστήματος.

Όλα τα κράτη μέλη ανταποκρίθηκαν πλήρως ή εν μέρει για τα έτη 2006 και 2007. Διεξήχθησαν αναλυτικές συνεντεύξεις των αρμόδιων αρχών σε δείγμα των κρατών μελών. Συνολικά 72 εταιρείες και 8 σύνδεσμοι του επιχειρηματικού κλάδου (από 10 διαφορετικά κράτη μέλη) παρείχαν απαντήσεις στην έρευνα του επιχειρηματικού κλάδου. Πέντε εξ αυτών παρείχαν πάνω από 90% όλων των απαντήσεων. Η έκθεση για την εν λόγω μελέτη ολοκληρώθηκε στα τέλη Ιανουαρίου 2009 και περιέχει αναλυτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων των μελετών. Συνοψίζει τις κύριες διαπιστώσεις και προτείνει συστάσεις για τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν. Λόγω των ευαίσθητων πληροφοριών που περιέχει η έκθεση, οι πληροφορίες δεν είναι στη διάθεση του κοινού. Παρά τις σημαντικές προσπάθειες του αναδόχου, τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν ήταν περιορισμένα και δεν μπορούν να θεωρηθούν πλήρως αντιπροσωπευτικά. Απεδείχθη εξαιρετικά δύσκολο να συγκεντρωθούν ποσοτικοποιημένα στοιχεία όσον αφορά τις δαπάνες που πραγματοποίησαν οι αρμόδιες αρχές ή οι επιχειρήσεις για να θέσουν σε εφαρμογή τις απαιτήσεις του νόμου.

Λόγω του ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 111/2005 δίνει μεγάλη έμφαση στους τελωνειακούς ελέγχους, το 2007 πραγματοποιήθηκε ακόμα μια μελέτη, η οποία εξέταζε εάν ο έλεγχος των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών αποτελεί προτεραιότητα για τις τελωνειακές αρχές, αν υπάρχει η δυνατότητα πραγματοποίησης ελέγχων και αν διεξάγονται πράγματι έλεγχοι.

4.2. Διαπιστώσεις της αξιολόγησης

4.2.1. Κύριες τάσεις της εκτροπής και των αποπειρών εκτροπής

Σε γενικές γραμμές, το κοινοτικό νομικό πλαίσιο για τον έλεγχο της εμπορίας προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών φαίνεται ότι παρέχει αναλογικά μέτρα για την αποτροπή της εκτροπής των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών για παράνομη παρασκευή ναρκωτικών

ουσιών. Από το 2005, οι αναφερόμενες κατασχέσεις και ανασχέσεις αποστολών διαβαθμισμένων και μη διαβαθμισμένων ουσιών παρουσιάζουν συνολική αύξηση στον αριθμό των κατασχέσεων και των ανασχέσεων αποστολών. Επιπλέον, οι έρευνες ιχνηλάτισης επιτρέπουν τον εκ των υστέρων υπολογισμό των ποσοτήτων των ουσιών που πιθανότατα διοχετεύτηκαν σε άλλη οδό. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζουν αφενός μεν ότι το σύστημα λειτουργεί καλά, αφετέρου δε ότι οι έμποροι προσπαθούν διαρκώς να εκτρέψουν τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών από το νόμιμο εμπόριο. Φαίνεται ότι οι έμποροι ναρκωτικών εξακολουθούν να υπολογίζουν στη χρήση εναλλακτικών οδών για να αποκτήσουν πρόσβαση στις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών εκτός των νόμιμων κυκλωμάτων. Παρότι δεν υπάρχουν επαρκή ποσοτικά στοιχεία ότι ο έλεγχος του νόμιμου εμπορίου μειώνει πράγματι την παγκόσμια εκτροπή των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών, είναι σαφές ότι το ισχύον σύστημα ελέγχου εγείρει σημαντικούς φραγμούς στην πρόσβαση των λαθρεμπόρων στις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών και μειώνει τη συνολική διαθεσιμότητα των προδρόμων για παράνομη παρασκευή ναρκωτικών. Οι σημερινές προσπάθειες εκτροπής φαίνεται ότι επικεντρώνουν σε περιορισμένο αριθμό ουσιών – τόσο διαβαθμισμένων όσο και μη διαβαθμισμένων:

Ο ***οξεικός ανυδρίτης***, ο οποίος αποτελεί βασική πρόδρομη ουσία για την παραγωγή ηρωίνης, εξακολουθεί να αποτελεί στόχο των εμπόρων ναρκωτικών σε κάποια κράτη μέλη, όπως καταδεικνύεται από τα δεδομένα κατασχέσεων και ανασχέσεων αποστολών. Η διμερής και περιφερειακή υποστήριξη και συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων ενδιαφερόμενων αρχών ήταν ουσιαστική για την αποτροπή της εκτροπής ή/και για την κατάσχεση το 2008 περίπου 220 τόνων οξεικού ανυδρίτη, ο οποίος αποτελεί πάνω από 15% των ποσοτήτων οξεικού ανυδρίτη που υπολογίζεται ότι απαιτούνται για την παράνομη παρασκευή ηρωίνης στο Αφγανιστάν.

Οι τελωνειακές αρχές στην ΕΕ αύξησαν την ένταση των ελέγχων επί των μεταφορών ***εφεδρίνης*** και ***ψευδο-εφεδρίνης*** σε χύδην μορφή ή όταν εμπεριέχονται σε φαρμακευτικά σκευάσματα/προϊόντα, κυρίως κατά τη διαμετακόμισή τους εντός της ΕΕ, αλλά μερικές φορές και κατά την εξαγωγή τους προς τρίτες χώρες, όπου πραγματοποιείται παράνομη παραγωγή μεθαμφεταμίνων. Έτσι, έχουν αυξηθεί σημαντικά οι κατασχέσεις, κυρίως φαρμακευτικών σκευασμάτων που περιέχουν ψευδο-εφεδρίνη. Από το 2005 έχουν εντοπιστεί, κατασχεθεί ή ανασχεθεί ύποπτες αποστολές περίπου 86 τόνων εφεδρίνης ή ψευδο-εφεδρίνης σε χύμα μορφή ή σε χάπια, αποτρέποντας έτσι την παραγωγή μέχρι 65 τόνων μεθαμφεταμίνων (ανάλογα με τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους σύνθεσης), εκτιμώμενης αγοραίας αξίας 9,7 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ.

Η ***γ-βουτυρολακτόνη (GBL)*** είναι μια μη διαβαθμισμένη ουσία, η οποία συμπεριλαμβάνεται στο εθελοντικό καθεστώς παρακολούθησης της Κοινότητας. Τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι η συνεργασία με τον επιχειρηματικό κόσμο μέσω της εθελοντικής παρακολούθησης και ειδοποίησης λειτουργεί καλά, αλλά και ότι συνεχίζεται το ενδιαφέρον των εμπόρων ναρκωτικών για τη διακίνηση της GBL – αλλά και άλλων χημικών ουσιών που υπόκεινται σε λιγότερο αυστηρό έλεγχο. Το 2008 πραγματοποιήθηκαν προσπάθειες εκτροπής ή κατασχέσεις 2170 λίτρων GBL.

Από το 2005, δεν υπάρχουν στοιχεία ότι η Κοινότητα αποτελεί στόχο όσον αφορά την εκτροπή άλλων σημαντικών προδρόμων ουσιών. Για παράδειγμα, δεν σημειώθηκαν σημαντικές κατασχέσεις ή ανασχέσεις αποστολών υπερμαγγανικού καλίου, το οποίο αποτελεί βασική πρόδρομη ουσία για την κοκαΐνη.

4.2.2. Δυνατά και αδύνατα σημεία της νομοθεσίας

Πρέπει να επισημανθεί ότι η χρονική περίοδος που προβλέπεται στους κανονισμούς για την αξιολόγησητης λειτουργίας τους ήταν μάλλον σύντομη γιανα εντοπιστούν σαφή αποτελέσματα. Αυτό καθίσταται ακόμα πιο προφανές από το γεγονός ότι πολλά κράτη μέλη καθυστέρησαν να εγκρίνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να συμμορφωθούν πλήρως με τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τους κανονισμούς.

Ωστόσο, όλες οι δράσεις που έχουν αναπτυχθεί από το 2005 και μετά έχουν αναμφίβολα συνεισφέρει στην ορθή και εναρμονισμένη εφαρμογή και λειτουργία της κοινοτικής νομοθεσίας. Επιπλέον, η προοδευτική έγκριση από τα κράτη μέλη των εθνικών μέτρων και εξουσιών που προβλέπονται στην κοινοτική νομοθεσία έχουν ενισχύσει σημαντικά την ικανότητά τους να ενεργούν επί παραβάσει της κοινοτικής νομοθεσίας.

Συνολικά, οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 111/2005 και η εφαρμογή των κανόνων που περιέχει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1277/2005 λειτουργούν καλά και επιτυγχάνουν τον επιδιωκόμενο στόχο, δηλ. την αποτροπή της εκτροπής, χωρίς να υψώνονται περιττοί φραγμοί στις νόμιμες εμπορικές δραστηριότητες για τις διαβαθμισμένες πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση επικεντρώνουν μάλλον στις επιχειρήσεις παρά σε κάθε συναλλαγή ξεχωριστά. Η διάκριση των διαβαθμισμένων ουσιών σε τρεις κατηγορίες αποτελεί αποδεδειγμένα έναν αποτελεσματικό τρόπο για την εφαρμογή μιας μεθοδικής προσέγγισης, ανάλογα με την ευαισθησία των ουσιών και των νομίμως εμπορευόμενων ποσοτήτων.

Η βασική αρχή που συμπεριλαμβάνει η νομοθεσία για τις ενδοκοινοτικές εμπορικές δραστηριότητες και για εκείνες μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών, δηλ. η συνεργασία μεταξύ οικονομικών επιχειρήσεων και αρμοδίων αρχών, λειτουργεί καλά. Η συνεργασία αυτή, παρότι τα κράτη μέλη την εφαρμόζουν και τη χρησιμοποιούν με διαφορετικούς τρόπους, διευκολύνει τις υποχρεωτικές ή εθελοντικές ειδοποιήσεις σχετικά με ύποπτες συναλλαγές ή εντολές και αποτρέπει τη εκτροπή των διαβαθμισμένων και μη διαβαθμισμένων ουσιών σε πρώιμο στάδιο, επιτρέποντας ταυτόχρονα την ομαλή διεξαγωγή των νόμιμων εμπορικών δραστηριοτήτων. Πρόκειται για ένα ευέλικτο, ταχύ και αποτελεσματικό εργαλείο αντίδρασης στις διαρκώς μεταβαλλόμενες μορφές της εμπορίας και στο αυξανόμενο ενδιαφέρον των εμπόρων ναρκωτικών για λιγότερο ελεγχόμενες ουσίες. Τη νομοθεσία συμπληρώνουν οι «Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τον έλεγχο των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών για τις επιχειρήσεις» και ο νέος ηλεκτρονικός κύκλος κατάρτισης σχετικά με τις πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών για τις οικονομικές επιχειρήσεις.

Η εφαρμογή και η λειτουργία του κοινού συστήματος παροχής αδειών που εισήχθη για τις ενδοκοινοτικές εμπορικές δραστηριότητες και για εκείνες ανάμεσα στην Κοινότητα και σε τρίτες χώρες για τις επιχειρήσεις που διαχειρίζονται τις πρόδρομες ουσίες της κατηγορίας 1 (τις πιο ευαίσθητες ουσίες) αποδεικνύεται ότι λειτουργεί αποτελεσματικά τόσο σύμφωνα με τις αρμόδιες αρχές όσο και σύμφωνα με τις επιχειρήσεις αυτού του κλάδου.

Η υποχρέωση καταχώρισης των επιχειρήσεων που διαχειρίζονται τις σχετικά λιγότερο ευαίσθητες πρόδρομες ουσίες της κατηγορίας 2 τόσο σχετικά με τις ενδοκοινοτικές εμπορικές δραστηριότητες όσο και με εκείνες μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών φαίνεται ότι δεν επαρκεί, για να καταστεί δυνατός ο επαρκής έλεγχος από τις αρμόδιες αρχές και η πρόληψη της εκτροπής από το σημαντικό όγκο εμπορίας των εν λόγω ουσιών εντός της Κοινότητας. Μάλιστα, οι τελικοί χρήστες των ουσιών της κατηγορίας 2, οι οποίοι δεν διαθέτουν τις ουσίες

στην αγορά, δεν υποχρεούνται ούτε να καταχωρίσουν ούτε και να υποβάλουν εκθέσεις για τις ποσότητες που αγοράζουν για ίδια τελική χρήση. Έτσι, οι αρμόδιες αρχές σχεδόν δεν τους γνωρίζουν. Είναι επίσης πολύ δύσκολο για τους υπεύθυνους παραγωγής ή διαχείρισης των ουσιών της κατηγορίας 2 να εκπληρώσουν την υποχρέωσή τους να ελέγχουν τη νομιμότητα των πελατών τους και της αναφερόμενης τελικής χρήσης της ουσίας και συνεπώς να ειδοποιούν όπως πρέπει τυχόν ύποπτες συναλλαγές στις αρμόδιες αρχές. Ο έλεγχος της νομιμότητας των επιχειρήσεων από τις αρμόδιες αρχές είναι δύσκολος κυρίως όταν οι υπεύθυνοι παραγωγής/διαχείρισης και οι τελικοί χρήστες των ουσιών της κατηγορίας 2 κατοικοεδρεύουν σε διαφορετικά κράτη μέλη και όταν η εμπορική αλυσίδα περιλαμβάνει περισσότερα από δύο νομικά πρόσωπα που κατοικοεδρεύουν σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη. Τα προβλήματα αυτά έχουν επισημανθεί κυρίως για τον οξεικό ανυδρίτη, βασική πρόδρομο ουσία για την παράνομη παρασκευή ηρωίνης.

Κατά την αξιολόγηση διαπιστώθηκαν διαφορές στην ερμηνεία κάποιων νομοθετικών διατάξεων οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν, προκειμένου να διευκολυνθεί η σωστή εναρμονισμένη εφαρμογή τους εντός της Κοινότητας. Σε αυτό συμπεριλαμβάνονται ειδικά τα υποχρεωτικά πεδία που πρέπει να συμπληρωθούν στη δήλωση πελάτη και τα κριτήρια βάσει των οποίων κάποια προϊόντα που περιέχουν διαβαθμισμένες ουσίες μπορούν να θεωρηθούν μίγματα, η εφαρμογή υπαρχόντων κατώτατων ορίων για την καταχώριση μιγμάτων τα οποία περιέχουν ουσίες της κατηγορίας 2 σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004, σε σύγκριση με τη διατύπωση του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1277/2005.

Οι διατάξεις όσον αφορά τη συχνότητα της υποβολής αναφορών από το φορέα στις αρμόδιες αρχές δεν αποτελούν επαρκή βάση για την εκπλήρωση των καθηκόντων ελέγχου και παρακολούθησης. Μια εξέταση των νόμιμων εμπορικών κινήσεων αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τον εντοπισμό ύποπτων αποστολών.

Τα όργανα που διέπουν τον έλεγχο εισαγωγών και εξαγωγών επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να διαπιστώνουν από πριν τους νόμιμους σκοπούς μιας συναλλαγής και, κατά συνέπεια, να παρέχουν τα μέσα για την αποτροπή της εκτροπής σε πρώιμο στάδιο. Η χρήση του συστήματος ειδοποίησης προ της εξαγωγής επιτρέπει στις τρίτες χώρες που το ζήτησαν να επιβεβαιώσουν την επιθυμητή συναλλαγή και έτσι να ενημερώσουν τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εάν η συναλλαγή είναι ή δεν είναι νόμιμη.

Η εντονότερη έμφαση στις τελωνειακές διαδικασίες και ελέγχους απεδείχθη πολύ χρήσιμη. Η Κοινότητα αντιμετωπίζει ολοένα και περισσότερες αποστολές οι οποίες διοχετεύτηκαν από τους νόμιμους διαύλους διανομής προτού εισέλθουν στην τελωνειακή επικράτεια της Κοινότητας. Για αυτό απαιτείται αυξημένη προσοχή από τις αρχές τελωνείων και ελέγχου των συνόρων. Οι διατάξεις όσον αφορά τον έλεγχο των διελεύσεων και των μεταφορτώσεων φαίνεται ότι, σε κάποιο βαθμό, αύξησαν τη δυνατότητα επιβεβαίωσης των νόμιμων σκοπών των εν λόγω αποστολών, ωστόσο δεν φαίνεται να δίνουν τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να επιβεβαιώνουν τους νόμιμους σκοπούς τους σε κάθε περίπτωση.

Η μελέτη του 2007 σχετικά με τους τελωνειακούς ελέγχους των προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών διαπίστωσε αδυναμίες όσον αφορά τον εντοπισμό ύποπτων αποστολών, για τις οποίες γίνονται ψευδείς δηλώσεις στα τελωνεία. Κατά την αξιολόγηση αναδείχθηκαν άριστες περιπτώσεις, αλλά αποδείχθηκε επίσης ότι σε γενικές γραμμές πρέπει να γίνουν σημαντικές βελτιώσεις. Συγκεκριμένα, η έκθεση αποκάλυψε ότι οι τελωνειακές αρχές δεν δίνουν προτεραιότητα στη νομοθεσία περί προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών, ότι υπάρχει έλλειψη

πληροφόρησης και εξειδικευμένων γνώσεων, καθώς και ανεπάρκεια πόρων (π.χ. εξοπλισμός ελέγχου).

Τα φαρμακευτικά σκευάσματα/προϊόντα για χρήση από τον άνθρωπο, τα οποία περιέχουν πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών δεν εμπίπτουν σήμερα στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας περί προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών. Η παρασκευή, εισαγωγή και χονδρική διανομή φαρμακευτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων προς εξαγωγή, υπόκεινται σε χορήγηση άδειας, στην εκπλήρωση συγκεκριμένων υποχρεώσεων και στην πραγματοποίηση τακτικών ελέγχων, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία περί φαρμακευτικών προϊόντων (οδηγία 2001/83/ΕΚ). Ως εκ τούτου, θεωρείται ότι οι εν λόγω δραστηριότητες πρέπει να υπόκεινταιστο συστηματικό έλεγχο των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών. Εντούτοις, οι εν λόγω παρασκευαστές, εισαγωγείς και διανομείς χονδρικής δεν υπόκεινται σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις πρότερης ειδοποίησης από τη νομοθεσία περί προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών όταν εξάγουν τα εν λόγω φαρμακευτικά προϊόντα, τα οποία περιέχουν πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών. Αυτό οδήγησε σε μια κατάσταση κατά την οποία σε κάποια κράτη μέλη οι εξαγωγές και οι διελεύσεις/μεταφορτώσεις φαρμακευτικών σκευασμάτων/προϊόντων τα οποία περιέχουν πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών (ιδίως εφεδρίνη ή ψευδο-εφεδρίνη) ούτε σταμάτησαν ούτε κατασχέθηκαν, παρότι ήταν πολύ πιθανό ότι θα γινόταν κακή χρήση τους για παράνομη παρασκευή ναρκωτικών.

Φαίνεται ότι υπάρχουν κι άλλες μικρότερες αδυναμίες όσον αφορά την νομοθεσία περί προδρόμων ουσιών σε σχέση με το εξαγωγικό εμπόριο. Σε αυτές συμπεριλαμβάνεται ειδικότερα η έλλειψη ευελιξίας των αρμοδίων αρχών όσον αφορά την περίοδο εντός της οποίας πρέπει να υπάρξει ανταπόκριση στις ειδοποιήσεις προ της εξαγωγής, η έλλειψη απλοποιημένων διαδικασιών παροχής αδειών για επαναλαμβανόμενες αποστολές μεταξύ γνωστών φορέων από την Κοινότητα και χωρών της ΕΖΕΣ, και η ανάγκη περαιτέρω βελτίωσης των διαδικασιών χορήγησης αδειών στο πλαίσιο των ηλεκτρονικών τελωνείων.

5. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

5.1. Βελτίωση της εναρμονισμένης εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας

Ως πρώτο μέτρο βελτίωσης, η κοινοποίηση των βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των αρχών των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των τελωνείων, και η έμπρακτη εφαρμογή μιας πραγματικής σύμπραξης μεταξύ των αρχών και των οικονομικών επιχειρήσεων πρέπει να προαχθούν περαιτέρω και να διευκολυνθούν. Η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μέσω εργαστηρίων, σεμιναρίων, στρογγυλών τραπεζών και ασκήσεων εντοπισμού για συγκεκριμένα θέματα ή/και για συγκεκριμένες πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών μπορεί να διευκολυνθεί σε κοινοτικό επίπεδο, προκειμένου να αντληθούν άμεσα πλεονεκτήματα από τις βέλτιστες πρακτικές που ισχύουν σε κάποια κράτη μέλη και στο τέλος να ενισχυθούν συνολικά τα συστήματα ελέγχου.

Η εναρμονισμένη ερμηνεία ορισμένων τρεχουσών νομοθετικών διατάξεων, π.χ. της εφαρμογής κατώτατων ορίων καταχώρισης, όταν τα μίγματα περιέχουν διαβαθμισμένες ουσίες – ειδικά, η ερμηνεία του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004, σε σύγκριση με τη διατύπωση του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1277/2005, ή των ομοιόμορφων κριτηρίων για τα μίγματα που περιέχουν πρόδρομες ουσίες των ναρκωτικών, μπορεί να επιτευχθεί επικαιροποιώντας και συμπληρώνοντας την οδηγία «Ερωτήσεις & Απαντήσεις».

Έτσι θα ενισχυθεί η εφαρμογή των κοινοτικών κανόνωνενώ,παράλληλα, θα αποτραπούν οι απόπειρες των εμπόρων ναρκωτικών για εκτροπή των ουσιών στα κράτη μέλη εκείνα όπου οι κοινοτικοί κανόνες φαίνεται ότι εφαρμόζονται λιγότερο αυστηρά ή/και όπου οι ποινές θεωρούνται πιο επιεικείς.

5.2. Βελτίωση του συστήματος υποβολής εκθέσεων

Οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1277/2005 πρέπει να επανεξεταστούν, προκειμένου να συγκεντρωθούν ακριβέστερες και πιο έγκαιρες πληροφορίες για τις ειδοποιήσεις των επιχειρήσεων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί αυξάνοντας τη συχνότητα υποβολής εκθέσεων από μία σε δύο ή τρεις φορές το χρόνο, διευκολύνοντας παράλληλα αυτή την υποβολή εκθέσεων, χρησιμοποιώντας σύγχρονα και ασφαλή ηλεκτρονικά μέσα ανταλλαγής πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης, αν είναι απαραίτητο, της δημιουργίας μιας ασφαλούς πανευρωπαϊκής βάσης δεδομένων.

5.3. Τροποποίηση κάποιων απαιτήσεων για τις ουσίες της κατηγορίας 2

Μπροστά στις εντοπισθείσες αδυναμίες, είναι εμφανές ότι πρέπει να ενισχυθούν οι έλεγχοι για όλες τις ουσίες της κατηγορίας 2 ή ειδικά για τον οξεικό ανυδρίτη (βασική πρόδρομη ουσία για την παραγωγή ηρωίνης) προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις που κατέχουν ή που εμπορεύονται ουσίες της κατηγορίας 2 – ή συγκεκριμένα οξεικό ανυδρίτη - υποβάλλονται σε επαρκείς ελέγχους, προκειμένου να αποθαρρυνθούν τυχόν απόπειρες εκτροπής. Αυτό επιτυγχάνεται με διάφορους τρόπους:

- Με τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004, προκειμένου να γίνει απαραίτητη η καταχώριση των τελικών χρηστών που κατέχουν ουσίες της κατηγορίας 2 για ίδια χρήση, για παράδειγμα με τροποποίηση του ορισμού της «επιχείρησης» ή του ορισμού της «διάθεσης στην αγορά» ή με τροποποίηση του άρθρου 3.6, το οποίο ορίζει το σύστημα καταχωρίσεων.

- Με τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1277/2005, προκειμένου να εισαχθούν κοινοί όροι και διαδικασίες καταχώρισης.

- Με τροποποίηση του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 273/2004 και αντίστοιχα του παραρτήματος του κανονισμού αριθ. 111/2005, προκειμένου να διαβαθμιστεί εκ νέου ο οξεικός ανυδρίτης από την κατηγορία 2 στην κατηγορία 1.

5.4. Εξασφάλιση κατάλληλου ελέγχου για τα φαρμακευτικά σκευάσματα/προϊόντα που περιέχουν εφεδρίνη ή ψευδο-εφεδρίνη

Χωρίς να επαναλαμβάνονται οι διοικητικές διατάξεις για τους παραγωγούς, τους εισαγωγείς και τους διανομείς χονδρικής των φαρμακευτικών προϊόντων, πρέπει να ληφθεί υπόψη μια ενίσχυση των διατάξεων ελέγχου των φαρμακευτικών σκευασμάτων/προϊόντων που περιέχουν εφεδρίνη ή ψευδο-εφεδρίνη, τα οποία μεταφορτώνονται ή διαμετακομίζονται μέσω της ΕΕ. Όσον αφορά τις εξαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων, η σχετική νομοθεσία περιλαμβάνει ήδη διατάξεις. Πρέπει να αναλογιστούμε αν συγκεκριμένες εναρμονισμένες πρακτικές διατάξεις για την εξαγωγή φαρμακευτικών προϊόντων που περιέχουν εφεδρίνη ή ψευδο-εφεδρίνη και η εποπτεία τους από τις αρμόδιες για τα φαρμακευτικά προϊόντα αρχές θα παράσχουν πλεονεκτήματα ή αν η νομοθεσία περί προδρόμων ουσιών των ναρκωτικών θα πρέπει να παρέχει μια δυνατότητα ανάσχεσης των εξαγωγών φαρμακευτικών σκευασμάτων/

προϊόντων, όταν υπάρχει εύλογη βάση για υποψίες ότι οι ουσίες προορίζονται για παράνομη παρασκευή ναρκωτικών.

5.5. Βελτίωση και προσαρμογή των διαδικαστικών απαιτήσεων όσον αφορά τον κίνδυνο εκτροπής

Προκειμένου να επιτευχθεί το επίπεδο ελέγχων που αναλογεί στον κίνδυνο εκτροπής, πρέπει να προσαρμοστεί η διαδικασία όσον αφορά τις ειδοποιήσεις προ των εξαγωγών, προκειμένου να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να ενεργούν κατά περίπτωση, πρέπει να εισαχθούν απλοποιημένες διαδικασίες χορήγησης αδειών για επαναλαμβανόμενες αποστολές ανάμεσα σε γνωστές επιχειρήσεις στην Κοινότητα και στις χώρες της ΕΖΕΣ, και πρέπει να ενισχυθούν περισσότερο οι διαδικασίες χορήγησης αδειών στο ηλεκτρονικό περιβάλλον των τελωνείων.

6. ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Οι εντοπισθείσες αδυναμίες μπορούν να αντιμετωπιστούν με διάφορα μέσα, κάποια από τα οποία απαιτούν να γίνουν τροποποιήσεις στην κοινοτική νομοθεσία. Όποια κι αν είναι η επιλογή που θα γίνει, θα πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά, ειδικά όσον αφορά την επίπτωσή της στις οικονομικές επιχειρήσεις που εμπορεύονται νόμιμα τις ουσίες αυτές για νόμιμους σκοπούς και την αποτελεσματικότητά της στην αποτροπή της εκτροπής τους για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών.

Δεδομένου ότι η σημερινή νομοθεσία βρίσκεται σε πλήρη ισχύ μόλις για περιορισμένο χρονικό διάστημα, η Επιτροπή πάνω απ' όλα θα υποστηρίξει, θα οργανώσει και θα διευκολύνει τη λήψη μέτρων που στοχεύουν σε μια καλύτερη εφαρμογή, προκειμένου να προκύψουν άμεσα οφέλη από τις καθιερωμένες βέλτιστες πρακτικές.

Ωστόσο, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συγκεντρώνει τις απαραίτητες πληροφορίες, με στόχο να εντοπίσει τις καλύτερες λύσεις για την επίλυση πιθανών εντοπισμένων αδυναμιών στη νομοθεσία και να αξιολογήσει τις επιπτώσεις επιλεγμένων λύσεων τόσο επί των αρμοδίων αρχών όσο και επί των οικονομικών επιχειρήσεων.